

KOMITET REGIONÓW

Komitet Regionów liczy 350 członków reprezentujących władze regionalne i lokalne 28 państw członkowskich Unii Europejskiej. Komitet wydaje opinie w ramach konsultacji obligatoryjnej w przypadkach określonych w traktatach, w ramach konsultacji fakultatywnej oraz z własnej inicjatywy, jeśli uzna to za stosowne. Członków Komitetu Regionów nie wiążą żadne instrukcje. Są oni niezależni w wykonywaniu swoich funkcji w ogólnym interesie Unii Europejskiej.

PODSTAWA PRAWNA

Art. 13 ust. 4 Traktatu o Unii Europejskiej (TUE), art. 300 oraz 305-307 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE), decyzja Rady (UE) 2015/116 z dnia 26 stycznia 2015 r. w sprawie mianowania członków i zastępców członków Komitetu Regionów na okres od dnia 26 stycznia 2015 r. do dnia 25 stycznia 2020 r.

CELE

Komitet Regionów (KR), utworzony w 1994 r. po wejściu w życie traktatu z Maastricht, jest organem doradczym reprezentującym społeczności regionalne i lokalne Unii Europejskiej, kierującym w ich imieniu opinie do Rady i Komisji. Członkami Komitetu mogą być na przykład szefowie władz regionalnych, prezydenci miast, burmistrzowie lub wójtowie oraz wyłonieni w wyborach lub mianowani przedstawiciele regionów i miast z 28 państw członkowskich UE.

Zgodnie z jego własną deklaracją misji KR jest zgromadzeniem politycznym złożonym z przedstawicieli samorządów regionalnych i lokalnych w służbie integracji europejskiej. Zapewnia on reprezentację instytucjonalną wszystkich jednostek terytorialnych, regionów, miast i gmin Unii Europejskiej.

Zadaniem KR jest angażowanie władz lokalnych i regionalnych w europejski proces decyzyjny i tym samym wspieranie większego udziału obywateli w tym procesie.

Z myślą o lepszym pełnieniu tej roli KR od dawna ubiegał się o prawo do wnoszenia do Trybunału Sprawiedliwości spraw o naruszenie zasady pomocniczości. Prawo to uzyskał wraz z wejściem w życie Traktatu z Lizbony na mocy postanowień art. 8 Protokołu nr 2 w sprawie stosowania zasady pomocniczości i proporcjonalności.

W dziedzinie polityki spójności Komitet Regionów za pośrednictwem swojej Komisji Polityki Spójności Terytorialnej (COTER) skupia się na ocenie wyników negocjacji w sprawie umów o partnerstwie i programów operacyjnych oraz na przestrzeganiu zasady partnerstwa w kontekście programowania europejskich

funduszy strukturalnych i inwestycyjnych na lata 2014-2020, a także na sporządzanych przez Komisję sprawozdaniach w sprawie spójności. Do pozostałych kwestii należy mobilność w regionach zmagających się z wyzwaniami geograficznymi i demograficznymi oraz dwie makroregionalne strategie – na rzecz regionu Morza Adriatyckiego i Morza Jońskiego (EUSAIR) oraz na rzecz regionu alpejskiego (EUSALP).

ORGANIZACJA

A. Skład (art. 305 TFUE, decyzja Rady 2014/930/UE)

1. Liczba i podział miejsc według państw

Zgodnie z przepisami decyzji Rady 2014/930/UE z dnia 16 grudnia 2014 r., w skład Komitetu Regionów wchodzi 350 członków i taka sama liczba zastępców, pochodzących z następujących państw członkowskich:

- 24 z Niemiec, Francji, Włoch i Wielkiej Brytanii;
- 21 z Hiszpanii i Polski;
- 15 z Rumunii;
- 12 z Austrii, Belgii, Bułgarii, Czech, Grecji, Węgier, Niderlandów, Portugalii i Szwecji;
- 9 z Chorwacji, Danii, Finlandii, Irlandii, Litwy i Słowacji;
- 7 z Łotwy i Słowenii;
- 6 z Estonii;
- 5 z Cypru, Luksemburga i Malty.

2. Sposób mianowania

Członkowie są mianowani na okres pięciu lat (art. 305 TFUE) przez Radę stanowiącą jednomyślnie na podstawie propozycji każdego państwa członkowskiego. Na okres od dnia 26 stycznia 2015 r. do dnia 25 stycznia 2020 r. Rada przyjęła decyzję (UE) 2015/116 z dnia 26 stycznia 2015 r. w sprawie mianowania członków i zastępców członków Komitetu Regionów. Mandat członków jest odnawialny. Wybrani członkowie muszą mieć mandat wyborczy społeczności regionalnej lub lokalnej bądź też być odpowiedzialni politycznie przed wybranym zgromadzeniem (art. 300 ust. 3 TFUE). Za każdym razem, gdy na stanowisku członka lub zastępcy członka KR pojawia się wakat wskutek wygaśnięcia mandatu członka lub jego zastępcy (np. gdy wygasa mandat regionalny lub lokalny, na podstawie którego został on zaproponowany na członka lub zastępcę członka), niezbędna jest odrębna decyzja Rady, aby obsadzić ten wakat.

B. Struktura (art. 306 TFUE)

Komitet wybiera spośród swoich członków przewodniczącego i prezydium, których kadencja wynosi dwa i pół roku. Uchwala swój regulamin wewnętrzny i przedstawia go do zatwierdzenia Radzie (ostatnio przyjęty dnia 31 stycznia 2014 r. na podstawie art. 306 ust. 2 TFUE). Prowadzi prace w ramach sześciu wyspecjalizowanych komisji,

które opracowują projekty opinii i rezolucji, przedkładane następnie do przyjęcia na sesji plenarnej. Zasadniczo odbywa sześć sesji plenarnych rocznie.

Sesje plenarne prowadzone są przez [przewodniczącego](#) zgromadzenia (art. 306 TFUE), a ich głównym celem jest przyjmowanie opinii, sprawozdań i rezolucji, przyjmowanie projektu preliminarza dochodów i wydatków Komitetu, przyjmowanie programu politycznego Komitetu na początku każdej kadencji, wybór przewodniczącego, pierwszego Wiceprzewodniczącego i innych członków prezydium, powoływanie w ramach instytucji komisji odpowiedzialnych za poszczególne obszary polityki oraz przyjęcie i przegląd regulaminu wewnętrznego Komitetu.

W trosce o skuteczność działania Komitet dzieli niektóre służby swojego stałego sekretariatu w Brukseli (w kwestii jego siedziby patrz Protokół nr 6 w sprawie ustalenia siedzib instytucji i niektórych organów, jednostek organizacyjnych i służb Unii Europejskiej) z sekretariatem Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego. W ramach procedury budżetowej na 2014 r. Prezydium Parlamentu Europejskiego zawarło także porozumienie z KR, aby wspólnie doprowadzić do zwiększenia efektywności w zakresie tłumaczeń. W 2014 r. Komitet Regionów (sekcja VII budżetu UE) dysponował budżetem administracyjnym w wysokości ok. 89 mln EUR, a liczba jego pracowników wynosiła 532 osoby.

UPRAWNIENIA

A. Wydawanie opinii na wniosek innych instytucji

1. Konsultacja obligatoryjna

Rada i Komisja są zobowiązane do zasięgnięcia opinii Komitetu Regionów przed podjęciem decyzji dotyczących kwestii:

- edukacji, kształcenia zawodowego i młodzieży (art. 165 TFUE),
- kultury (art. 167 TFUE),
- zdrowia publicznego (art. 168 TFUE),
- transeuropejskich sieci transportowych, telekomunikacji i energetycznych (art. 172 TFUE),
- spójności gospodarczej i społecznej (art. 175, 177, 178 TFUE).

2. Konsultacja fakultatywna

Komisja, Rada i Parlament mogą ponadto zasięgnąć opinii Komitetu w każdej innej sprawie, jeśli uznają to za stosowne.

Gdy Parlament Europejski, Rada lub Komisja zasięgają opinii Komitetu Regionów (niezależnie od obligatoryjnego lub fakultatywnego charakteru konsultacji), mogą wyznaczyć termin na udzielenie odpowiedzi (nie krótszy niż miesiąc zgodnie z art. 307 TFUE). Jeżeli opinia nie zostanie wydana przed upływem tego terminu, instytucje te mogą podjąć dalsze działania w danej sprawie.

B. Wydawanie opinii z własnej inicjatywy Komitetu

1. Gdy zasięga się opinii Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego, jest o tym również informowany Komitet Regionów, który może wydać opinię w rzeczonyj sprawie, jeśli uzna to za stosowne w interesie regionów.

2. Zgodnie z ogólną praktyką KR może wydawać opinię za każdym razem, gdy uzna to za stosowne. Przykładowo, Komitet wydał opinie z własnej inicjatywy w następujących dziedzinach: małe i średnie przedsiębiorstwa (MŚP), sieci transeuropejskie, turystyka, fundusze strukturalne, zdrowie (walka z narkomanią), przemysł, rozwój obszarów miejskich, programy kształcenia i środowisko naturalne.

C. Wnoszenie spraw do Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej – kontrola sądowa ex post

Komitet może także wszczynać postępowania sądowe przed Trybunałem Sprawiedliwości w celu ochrony przyznanych mu uprawnień ([art. 263 TFUE](#)). Innymi słowy, może wnosić skargi do Trybunału Sprawiedliwości, jeśli uważa, że wbrew wymogom nie skonsultowano się z nim lub że procedura konsultacji nie została zastosowana prawidłowo (stwierdzenie nieważności aktów ([1.3.10](#))).

Prawo do wniesienia skargi na podstawie [art. 8 Protokołu \(nr 2\) w sprawie stosowania zasad pomocniczości i proporcjonalności, załączonego do Traktatu z Lizbony](#) w przypadku niewłaściwego zastosowania procedury konsultacji umożliwia Komitetowi występowanie do Trybunału w celu zbadania, czy dany akt ustawodawczy wchodzący w zakres kompetencji Komitetu jest zgodny z zasadą pomocniczości.

ROLA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO

Zgodnie z Regulaminem Parlamentu Europejskiego (załącznik V sekcja XII) Komisja Rozwoju Regionalnego (REGI) ma uprawnienia w zakresie stosunków z Komitetem Regionów, organizacjami współpracy międzyregionalnej oraz władzami lokalnymi i regionalnymi.

Na mocy [porozumienia o współpracy między Parlamentem Europejskim a Komitetem Regionów z dnia 5 lutego 2014 r.](#):

- KR przygotowuje oceny skutków, jakie może wyrzeć proponowane prawodawstwo unijne, które to oceny przekazuje Parlamentowi odpowiednio wcześniej przed rozpoczęciem procedury zmiany; oceny skutków obejmują szczegółowe informacje dotyczące funkcjonowania obowiązującego prawodawstwa na szczeblu krajowym, regionalnym i lokalnym oraz zawierają opinie na temat proponowanego prawodawstwa;
- na wszystkie posiedzenia właściwej komisji Parlamentu jest zapraszany jeden członek KR; ten sprawozdawca lub rzecznik przedstawia opinie KR; sprawozdawcy Parlamentu mogą z kolei uczestniczyć w posiedzeniach komisji KR;
- przewodniczący Konferencji Przewodniczących Komisji Parlamentu i jego odpowiednik w Komitecie Regionów dwa razy do roku omawiają ogólną współpracę ustawodawczą i plan prac.

Od 2008 r. komisja REGI i COTER organizują co roku wspólne posiedzenie w ramach imprezy „Open Days – Europejski Tydzień Regionów i Miast”.

Udo Bux
10/2018

